

NUHUN

Gemisi

Çarşamba Günleri Çıkar

★

HEDİYESİ 10 KURUŞ

★

Siyasi Mizah Dergisi

D. P. ile C. H. P. gelin güvey oldu!..

DIŞ SIYASETTE: KÖPRÜLÜ İLE SADAK HEM FİKİR. ALLAH BİR YASTIKTA KOCATSIN...

İthalât serbestisi ve Türk işçisi

Amerikanın zoru ile kabul edilen ithalât serbestisinin ilk kurbanı Türk işçisi olacaktır. Yabancı mamüller memlekete serbestçe girince, yerli fabrika katörler flatları kırmak lüzumunu duyacaklar. Bunun içinde maliyeti düşürmeğe kalkacaklar. Maliyet fiyatı nasıl düşer? Yövmiyeleri kırmak ve çalışma saatlerini arttırmakla, Makûnenin verimini arttırmak da var ama, o nasıl olsa bizlerin barı değil.

Demek ki efendiler, patronlar işçiyi hem daha çok çalıştıracaklar, hem de daha az yövmiye verecekler. İşçinin bugün aldığı yövmiye zaten en aşağı geçim seviyesinin çok dununda -dır. Türk işçisi gıdasızdır. Sarfettiği enerjili karşılayacak kadar yiyemiyor. Çoluğu çocuğu da öyle grev hakkında tanınmadığı için işçi bu yeni şartları ister istemez kabul edecektir.

Devlet işçiyi korur! denmesin. Çünkü devletin kendisi de maliyeti düşürmek zorunda kalacaktır. Unutmayalım ki yerli sanayi kollarımızda yatan 2 milyarlık sermayenin 1,5 milyarı devlete aittir. Devlet memleketimizde en büyük iş verenidir. Bu hususta ondan bir şey beklenemez. Çünkü ithalât serbestliğini, neticelerini bile bile kabul eden bugünkü iktidar ve onun dış politikasını destekleyen muhalefettir.

Ama bu devre ne yapsalar uzun süremez. Çünkü maliyeti yabancı mamüllerle rekabet edecek kadar düşürmeğe imkân olmayacak ve Devlet Sa-

(Devamı 4 de)

Niçin hristiyan oldum

Yazan: Raymond Poel
[Sedat Simavi]

(Londrada çıkan Tay - mis gazetesinden tercüme hakkı «Nuhun Gemisi» ne aittir.)

Niçin MÜSLÜMAN
OLMUŞTUM?
LAVRENS

Müslüman yaparak Türkiye'ye gönderdiğimiz Mister Reymond Poelin boş kalan yerini doldurmak ve Hristiyan - Müslüman kardeşliğini kuvvetlendirmek için bu kardeşlikten binlerce lira kazanmış olan «Hürriyet» gazetesi sahibi Sedat Simavi geçenlerde Hristiyan dinini kabul etmiştir.

Sedat Simavi bugünkü adıyla Reymond Poel İstanbul'da operatör Cafer

Tayyar tarafından sünnetin aksi plâstik bir ameliyeye neticesinde Hristiyan olduktan sonra Fener'e gitmiş orada Atenagoras tarafından vaftizi icra kılınmıştır.

Sevgili dindaşımız gaze temizin misafiri olarak halen Londrada bulunmak tadır. Dün kendisini Vestminister klisesine götürdü. Yeni dindaşımız Başpapazın elini öptükten ve hayır duasını aldıktan sonra büyük putun karşısına gitti bir dua okudu Kendisine papaz tarafından sunulan okunmuş şaraptan içti. Yeni dindaşımıza İngiliz sömürgele-

(Devamı 4 de)

Athenagoras Yahya Kemali ziyaret etti

KABUS...

Şairimiz Nazım Hikmet

Hakkında Milletlerarası Demokrat Hukukçular Cemiyetinin Gönderdiği Mektup

(Birleşmiş Milletler Teşkilâtının istigari organlarından biri olan «Milletlerarası Demokrat Hukukçular Cemiyetinin» 12 senedenberi haksız yere zindanlarda çürütülen büyük şairimiz Nazım Hikmet'in serbest bırakılması hakkında Milli Savunma Bakanı B. Hüsnü Çakıra, Adalet Bakanı B. Fuat Sirmene ve B. M. M. Başkanı B. Şükrü Saracoğluna yolladığı mektupların bir sureti de gazetelere gönderilmiştir. Bu mektup, yalnız İzmirde çıkan «Yeni Asır» yazetesinin 10 Şubat tarihli sayısında neşredilmiştir. Mektubun tercümesini biz de aynen veriyoruz.)

Nuhun Gemisi Gazetesi Müdürlüğüne
İstanbul

Bay Müdür;

Türkiye Cumhuriyeti Millet Meclisi Başkanı Ekselâns Şükrü Saracoğluya, büyük şair Nazım Hikmet meselesi hakkında gönderdiğimiz mektup sureti ilişktir.

Nazım Hikmetin serbest bırakılması için aynı zamanda O N U (Birleşmiş Milletler Teşkilâtı), UNESCO, İnsan Hakları Cemiyeti ile Cemiyetimizin milli şubeleri ve muharrirler müf komitesi nezdinde de teşebbüsler yapılmıştır.

Joe Nordmann Umumi Kâtip

(Devamı 4 de)

Damgalı hayvanlar

Anadolunun bir çok yerlerinde «Demokrat» köylüler kendi hayvanlarıyla Halk Partililerin hayvanları karışmasını diye üzerine D. P. damgası vuruyorlarmış.

C. H. P. liler de senelerce evvel bu usulü tatbik etselerdi acaba bugün D. P. damgası vurulacak kaç hayvan bu lunurdu?

İşçiler Konuşuyor

Milletvekili işçiler - İşçi evleri F. Kerim Gökay ve horul horul uyuyanlar-Çalışma bakanının gelip gitmesi

Milletvekili, işçiler ve karikatürist Ramiz Gökçe...

İşçilerden üç tanesi bu sefer İstanbul milletvekili olarak B. M. M. ne gön derilmesine karar veren C. H. P. harı harıl sadık işçi arıyormuş. Cumhuriyet gazetesi yazdığına göre Zühtü Tetey'le Süreyya Birol'un ve Halit Çe en'in aday gösterilmesi düşünülmuş, Defterdarda ki işçiler bu isimler üzerinde konuşuyorlardı:

İster İnan İster İnanma

— Sırer grevin vakti geç memiş bir silâh olduğunu ve işçiden ziyade işvereni yaralayacağını söyledi.

— Dış seferden dönen bir gemide kaçak eşya bulunmadı.

— Dün hiç bir yangın olmadı.

— Amerika sırrını çaldırılmadan bir bomba yapıldı.

— Demir perde gerisinde halkın yarısı öteki yarı sını çığ çığ yedi.

— Fahrettin Kerim bir toplantıda bulunmadı.

— Af kanunu çıktı.

— Celâl Bayar konuşmadı.

— Athenagoras «Nuhun Gemisi»ni ziyaret etti.

Halk Partisi... Halk Partisinin yapamayacağı bir şeyi bulamadık.

— Şimdiye kadar Zühtü Tetey in C. H. P. ile ilişkisi olmadığı söyleniyordu. Bizim Yaşar beyi Başkanlığa seçtirmemeleri sebebinin de sırf C. H. P. li olmasından ileri geldiği bildiriliyordu. Demek ki Zühtü Tetey gizli bir Halk Partili imiş.

— Hayır, diye itiraz etti bir işçi, işçi sendikalarının yeni başkanı kayden değil kalben C.H.P. li Halbuki Yaşar bey kayden değil de kalben C. H. P. li Halbuki Yaşar Bey kayden partili de kalben değil. Sebebi bu.

— Peki, Süreyya Birol'a ne buyurulur?

— Bence onun seçilmesine işçiler değil ama, karikatürcü Ramiz sevinir.

— Neden?

— Çünkü Ramizin karikatürlerinde C. H. P. liler hep şişman şişman gösterilir. Buna da Sırer kızarmış. Şimdi Süreyya Birolu mebus seçtirilirse Ramiz görüşünde haklı olduğuna sevinecektir.

İşçi evleri, Fahreddin K. Gökay ve harıl harıl uyuyorlar...

Küçük vali Fahrettin Kerim Gökay işçilere ev yaptırılacak arsalar: Seçmiş. Sütlüce tepelerinde yüzlerce evlik yer ayırmış.

İşçiler kendi aralarında şöyle konuşuyorlardı:

— Bu işçi evleri işine ne dersin?

— Ne diyeceğim C. H. P. nin vaitle avutma po-

litikasına vali de katıldı. Yer bulduk falan derken ucuz ev hülyasına bizi inandırarak. Seçimde de oylarımızı alacaklar.

— Yağma yok dedi arka daşı, senelerce bizi evsiz bırakan bir parti Gecekon dulara bile hiç birimize rahat nefes aldirmazken onlara reyimizi vermeyiz. Eloğlu isteyince bir gündebes yüz ev kuruyor Ev yapacak olanlar şimdi ye kadar nerede idiler.

İlahi sende, nerede olacaklar, rahat koltuklarında horul horul uyuyorlardı. Seçim yaklaşınca uyanıverdiler.

Çalışma Bakanının gelip gitmesi

İki işçi konuşuyordu: — Duyduk ki Çalışma Bakanı şehrimize gelmiş. Fakat gelmesi ile gitmesi bir olmuş. Sebebinin anlamadım.

— Her halde hususî işleri ile meşgul olmamıştır.

— Benim hatırıma bir şey geldi: Acaba hür işçi sendikaları birliğinin kurulamamasında ve kendilerine güçlükler çıkarılmasında Bakanın gelip gitmesi rol oynamasın?

— Bilmem, sende hiç hayra yormazsın.

Greve razı olmadıktan sonra Çalışma Bakanı değil çalıştırılan bakanı demek daha doğrudur.

Haftanın Balonları

Hürriyet - Niçin Müslüman oldum?

Nuh - Entelijan Servise daha iyi hizmet etmek için.

Cumhuriyet - İstimsiz seçim.

Nuh - İstimi sonradan gelecek te ondan!

Son Saat - Nuri Demirağ seçime hazır!

Nuh - Kuzu yemeğe hazırlanın!

Son Saat - Sarhoşlar yüzünden vali hakkında takibat açılacak mı?

Nuh - Vali unuttu galiba, sarhoştan deli bile kor karmış!

Yeni İstanbul - Ekmekler beyazlıyacak.

Nuh - Biz sarardıktan sonra!

Yeni İstanbul - Türkiye Marşal Planından en çok faydalanan memleketidir. Nuh - Ötekilerin halini varın siz hesap edin!

Vatan - Amerika hazır.

Nuh - Niye?

Gece Postası - Bakırköy akıl hastahanesi genişletiliyor.

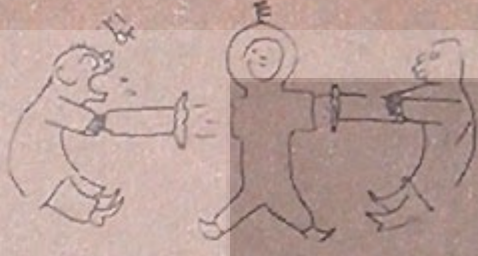
Nuh - Ne kadar genişletilse yine dar gelir!

Dalgıç kim kurtardı?

Hâdise bir az gecikmiş olmakla beraber şayanı dikkat:

2 Şubat tarihli gazetelerde Amerikalı gedikli tarafından tedavi edilerek hayatı kurtarılan dalgıç Muharrem Çoşkun'un Amerikalı gediklinin elini sıkarken görmüş ve dostluğumuzun böyle hayırlı sahalara intikal ettiğini düşünerek doğrusu sevinmiştik.

Fakatt ne yazık ki bu kadar çık sevincimiz bile uzun sürmedi:

Dün bu meselenin konsüldüğünü bir yerde birisi dalgıçın Türk hekimleri tarafından kurtarıldığını ve hatta dalgıçın kurtaran binbaşının bu yoldaki izahatının 3 şubat tarihli Vatan gazetesinde çıktığını söyledi.

Doğrusu inanmadık. Hemen gazeteyi bulduk. Hakikaten gazetede binbaşı Necdet Akyol «Muharrem'in tedavisi Kasım-paşa Dalgıç komutanı Yarbay Tacettin Baysal ile benim tarafından yapılmıştır» diyor.

Gel de çıldırma, dalgıç kim kurtardı?

İşinin garip tarafına bakın ki Binbaşının izahatı bulunan yazının üstünde dalgıç kendisini kurtardığı söylenen Amerika linin elini sıkıyor...

Deli olmak isten değil!

Fakat sonradan bize mesele-nin aslını anlattılar: Meğer bu dalgıçın Türk hekimleri tarafından kurtarıldığını duyan Amerikan Yardım heyeti dalgıçı buldurmuş; Foto Sabah'ı an-gaje etmiş. Amerikalı gedikli ile beraber âletin başına gönderip o mahut pozu verdimiş. Sonradan bu yalancı fotoğrafla beraber uydurma hâvadisi gazetelere göndermiş ve bu gibi hâvadisleri doğruluğunu tetkik etmeden neşretmeğe alışkan gazetelerimiz hemen neşretmişler...

Yakında çekilecek yardım filmine hazırlık olacak...

Gırtlığa kadar

BORÇ

Bütçe müzakerelerinde A bidin Potoğlu söz almış, borçlarımızın 2.5 milyarı geçtiğini anlatmış ve demiş ki: «Vergilerin, daha fazla yükseltilmesi kabiliyeti kal-namıştır Hayat standartları düşmüştür. Altın ve döviz mevcudumuz azalmıştır. 945 de 213 ton olan altın stokumuz bugün 137 tona inmiştir.

Yine o tarihlerde 150-180 milyon olan dövizimiz erimmiş ve hatta bugün aleyhimize olarak 30-40 milyon açık vermektedir.»

«Borçlarımız her sene artmıştır ve bu sene de artmaktadır. Biliyorsunuz bu sene borçlarına 20 milyon istik-razı dahil koyduk. Diğer taraftan Amerikalılardan Marşal yardımından aldığımız 35 milyon dolarlık kredi de nihayet bir borçtur.»

«Şunu da belirtiyim ki, artık memalarımız kuru-muştur, başka yerden borç alacak vaziyette değiliz. Çünkü bize şu da gösteriyor ki çıkardığımız istikrazı dahil tahvilinin ancak 963 bin liralığı satılmış ve dört milyon liralığı da a mortisman sandığına devre dilmek zarureti hasıl olmuştur, arkadaşlar.

Demek ki, artık bizim borçlarımız son merhalesine vasil olmuştur.»

Yani C. H. P. nin dediği kadar parlak vaziyetimiz, bunca başarıyı temin eden bir partiyi iktidardan uzaklaştırmak cinnet olur...

Gaziantep'te işçiler bildiriyor:

Gaziantep'te Ersoyların iplik ve dokuma fabrikasında bir ayda fabrikadaki amele mevcudunun hepsine (6) saat temizliği bir aylık tanzim edilen cetvel fişleri de (2) saat kayıt edilip bir ayda yüz elliye yakın amelenin 600 saatlik çalışması çıkmaktadır.

Pazar günü iş kanunu gereğince resmî tatil günü olduğu halde iş kanununa mugayır olarak işçiyi cebri çalıştırmaya mecbur tutup pazar günü çalışmayı kabul etmeyenleri de kapı dışarı etmek tedir.

Fabrikada yemeği alacak yüz ameleye yeter yemek kapları bulundurulmayıp 50 kap ve kaşık bulunarak yemeği yiyenin başında üç beş amele bekleyim. Bulaşığı bulaşığın sağlığımızın bozulup bozulmadığı düşünülmeyp gayri muntazam devam edilmesi.

Fabrikaya senede bir kaç defaya raslıyan ilgi bir âmir tarafından amelenin durumu teftiş gözü ile görülürken derhal yemekler muntazam verilir peçete dağıtılır. Sağlığımızı koruyacak intizama riayet olunur.

Beyan ettiğimiz cihetler gazeteniz vasıtasıyla neşriyat yapılması durumumuz hakkında Gaziantep Çalışma Bölge Müdürlüğüne vaki şikâyetimiz de vardır. Halen bu gibi yolsuzlukların önüne geçilemediğinden Yüksek Cumhuriyet hükümetimiz işçiye bahsettiği iş kanunu gereğince ilgili makamlar tarafından cihetlerin tetkik buyrulmasını bir karı mektubu halinde saygı yazıyoruz.

(İmzalar gazetemizde mahfuzdur)

Deli saçması

Fahrettin Kerim Kökay tımarhaneyi teftiş ediyordu. Her geçtiği koğuşta deliler ayağa kalkarak kendisini selâmlamakta idiler. Fakat megalomanlar koğuşunda yeni gelmiş bir deli ayağa kalkmadı. Bunu gören valimiz hiddetle hastaya doğru yaklaştı:

— Niye ayağa kalkmıyorsun? Diye sordu.

Deli,

— Niye kalkayım? dedi.

Vali,

— Sen benim kim olduğumu biliyor musun?

Deli:

— Yoo!

— Ben Yeşilay Cemiyeti Başkanı, Verem Cemiyeti İdare üyesi, Çocuk E sirgeme Kurumu fabri başkanı, Milletlerarası Akıl Hıfzıssıhhası üyesi,

Vali bitmez tükenmez ünvanlarını saymakta devam ederken bir aralık deli hastahane müdürünün kulağına eğildi:

— Bu hastalık bende de böyle başlamıştı, dedi.

Mecliste seçim ve bütçe tartışmaları

Maliye Bakanı olduktan sonra en büyük başarılarını Büyük Adada göstermiş olan Bay İ. R. Aksal Meclisteki bütçe beyanatı sırasında «İstikbale emniyetle bakmamız için kuvvethi sebepler vardır» demiş.

diğine dair tek kelime söylemiyen D. P. ve M. P. hatipleri, asma budama kabilinden, işbu yardım yerinde kullanılmıyor diye bir araba laf ettiler. C. H. P. nin yedek sözcülerinden Fahri Karakaya bir aralık bu haddini bilmezler söyle bağırıyor:

«Bu parayı veren Amerika! size ne oluyor?» Amerika parasını burada sarfedilmesine müsaade edilmiş ne olacak?»

Gördünüz mü doğru sözlü adamı? Amerika bu! Parayı veren o; nasıl sarfedileceğini, ne ceğini emreden yine o! Ona karşı kimin ne söylemek haddine!

Şemsettin Günaltay kabinesinin nazlı üyesi Nihat Erim Kaymakam kursu gören genç idarecilerle konuşmuş. Neler söylemiş dersiniz?

Centilmenlik dediğin

Bay Erimin ağzından ballar akıyor. Öyle tatlı, öyle demokratça konuşuyor ki bir zamanlar pek otoriter bir hiddette kapıyı «gerekirse hürriyet heykeline salırız!» diye yıldırım yağdırıp unutasınız geliyor: «Eğer partiler olgunluk gösterir haklarına razı olurlarsa, centilmenlik hareket ederlerse seçimlerde her şey yolunda gidermiş.

Tabii burada «centilmenlik» seçimlerde iktidarın marifetlerine göz yummak diye anlamak lazım!

Hep bir ağızdan!

Mecliste seçim kanunu nihayet kabul edildi, D. P. ile C. H. P. arasındaki kaynaşma anlaşıyor ve uyuma bu suretle neticelendi.

Bu istenilen iki taraf da memnun! (Hoş iki taraf demek yanlış ya! Bir yüzün iki tarafı diye anlamalı bunu!) Öyleki gazetelerin yazdığına göre Menderes'in nutkunu C. H. P. liler Başbakan'inkini de D. P. liler alkışlamış!

Artık hep bir ağızdan:

Şeker alam şeker alam Köyümüze gidelim nikah olalım

garkasını söyleyip seçim propaganda girişiminden başka yapılacak iş kalmadı demektir.

Milli Eğitim bütçesi

ve

NEDAMET

Büyük Millet Meclisinde, Milli Eğitim Bütçesinin müzakeresi sırasında, Osman Ocak adında bir milletvekili, liselerle orta okullarda da, din derslerinin okutulmasını istedi. Ortaokullarla liselerde okutulacak din derslerinin talebe imam ve hatip kurslarına, ilâhiyet fakültesi ne girmek arzularını uyandıracığına bu suretle lâiklik prensibi ile bağdaşan müsel ve insicamlı bir sistem vazedileceğini ileri sürdü. Bu sayın milletvekili bu çok önemli mütalealarını biz ne yaşan söyliyelim, pek yerinde fakat biraz eksik bulduk, bizce orta okullarla liselerde yalnız ve yalnız din dersleri okutulmalıdır, öyle ya necasetten taharet, namaza, sual melekelerinin rütbeleri ve çeşitleri, Kâbir Azâbı, el basubâdelmevî gibi pek nazik ve ince bir takım meseleler ortada işlenmemiş bir vaziyette durup dururken, fizik-kimya okutmak düpedüz cinayettir, hem efendim, uçaklar, atom ve hidrojen bombaları, gelmiş geçmiş bilimle keşifler, gramofon iğnesinden dış fırçasına kadar, Kur'an azimülşân da aynıyle yazılmı değil mi, Milletimizin medeniyet âlemine geri kalmasında hep bu ne idüğü belirsiz kimyalar fizikler sebeb olmadı mı? Memlekette yol yokmuş köprü yokmuş, laf bunların hepsi... Sırat köprüsünün kıldan inceliği kılıktan kes-

kinliğini, beş sene kadar ilk mektepte üç sene kadar ortada bir üç sene lisede, bir altı sene de ilâhiyat fakültesinde öğrenmek ne mize yetmez...

Köylünün sızmalı, mayasılı, trahumlu olduğu söyleniyor, biz zannetmiyoruz ya, şayet böyle bir ziyaret varsa buna sebep doktorlardır. Zira din kitaplarımızda yazılı dualar ve tüstüler, muskalar bu hastalıklara tatbik edilse, köylümüz bizmillahi tealâ cümle musibetten pürpak olacağı gibi, bundan böyle de dert yüzü görmez... Gazetemiz çıktığı günden beri söylüyor: Yapılacak iş meydanda, dini mübinimize dört elle sarılmalı işimizi Allaha emanet etmeli, mühendislik doktorluk v.s. gibi her türlü esastan âri yobazlık lara iltifat etmemeliyiz. Bakın ne güzel söylüyor

Saygısızlık aldı yürüdü diyor, büyük küçük farkı kalmadı, misal mi ararsınız, işte Çobanoğlu... Tutmuş veriştiriyormuş Baltacıoğlu — Baltacıoğlu gibi 2 metrelik bir büyüğe hem de Yaşar Baltacıoğlu, Yeni Adam, tuttuğun altın olsun... Nuhun Gemi si bütün tayfaları ile sen den yana. Bakın ustaneler buyuruyor, Mecliste, Milli Eğitim bütçesi müzakeresi sırasında:»

«— Arkadaşlar, Hazreti Muhammed'in bir sözünün Türkçesini okudum. Aman Yarabbi, bakınız ne diyor: «Bir günahkar günahını işlediğine nedamet etse işlememiş gibi olur.» Bu ne yüce şey Rabbi!. Bu, ufak bir kırkançlık yüzünden karısını öldüren Otell'ya benzer mi? Bu ne insani şey, bu ne moraldir!. Bu ne tollerans! Neden Müslümanım?... Kimyanerede potanın içerisinde kimya tecrübesi yaptım da ondan mı? Hayır, büyüktür de onun için.»

Elbette ya, ne sandınız, onun için elbette, zaten bizce de tutulacak yol budur, kimya potasına Şekspir nâm kâfîre ne hâcet, iş yapılıp edip arkadan nedamet getirmekte.. Çalınmış çarpılmış, dolaplar fırladıklar dönmüş, kimisi peygamber bûzate gibi çıplak, kimisi azıksız, katıksız, boş ver, varsa yoksa nedamet, nedamet efendiler nedamet...

Biz bu sözleri C. H. P. Meclis ekseriyetine verilmiş bir müjde olarak anlıyoruz: Yani önümüzdeki seçimlerin neticesi hakkında Yoksa her tarafından su alan delik bir tek neye dönmüş «Maliye» gemisinin istifası olan bu zat için orta da karaya oturmaktan gayri bir ümit olmasa gerek!

Şu körolası hakikat

Maliye Bakanının istikbale emniyetle bakmamızı sağlık veren lâflarının çıktığı gazetelerde şöyle bir de küçücük, ehemmiyetsiz bir havadiscik vardır:

«İstanbul Ticaret ve sanayi odası Ocak ayına ait geçim en deksini hazırlamıştır. Bu en dekse göre, ana, baba ve üç çocuklu bir aile Ocak ayında 473 lira 24 kuruş ile geçinebilmeyecektir.

Aynı aile geçinmesi için Aralık ayında 469 lira 21 kuruş sarfetmiştir. Aradaki dört lira fark gıda maddelerinin yükselmesinden ileri gelmektedir.»

Fazla söze ne hâcet: «İstikbale emniyetle bakabiliriz!»

Marşal efendimiz!

Demokratlar adına bütçeyi sözde tenkit ederken Adnan Menderes Meclis kürsüsünde Marşal plânına kasideler okudu: Aman efendim, ne piyaz, ne piyaz, bu kadarını Marşal plânın Türkiye'de en büyük kavukaltı Bay Barlas bile kıyramadı Marşal Plânına dünya tarihinde rastlanmazmış; yok şöyle güzel, böyle ileriymiş, falan filân.

Bay Menderes'in seçim dolayısıyla bugünlerde gazetede okuduğu yok galiba. Eğer okuydu en büyük fabrikatörlerden Şakir Zümrenin 2 milyar tutarında milli sanayimizin «Marşal plânı gereğince» ya pılan serbest ithalat yüzünden top atmak üzere olduğu hakkındaki sözlerinden haberdar olurdu.

Ama diyeceksiniz ki, öğrenseydi başka türlü mi konuşacaktı sanki!

Doğru söze ne denir?

Bütçe tartışmaları sırasında Amerikan yardımına, bunun nasıl memleketi sömürgeleştir-

GERÇEK...

— Okudunmu, yeni çıkmağa başlayan gûya «Sosyalist» bir gazete» Sırası için faydalı işler yaptı» diyor.

«Gerçek» söze ne denir?

«

Tabii seçimden bahsetmiş; dervişin fikri ne ise zikri de o dur. Bu günlerde bizim devlet adamlarının ve C. H. P. sözcülerinin başka ne dertleri var ki. Hoş dert filân diye bir şey yok ya ortada. Nasıl olsa 1950 seçimlerini de 1946 misali kazanacaklardır. Netekim B. Erim de bunu: «1950 seçiminde tam emniyet yaratacak neticeler almak hedefini gütmekteyiz.» diyerek açığa vurmuş oluyor.

C. H. P. ve «lebaşları için tam emniyet yaratacak netice

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Ustacım Ahmet,

Ökkeş usta, Dilber berber evinde çalışan berber çırağı Lütfullahtan bayatlamış gazete aliyo yüz paraya, avara durdukça okuyo, hem okuyo, hem de dinletiyö cümlemize. Essahsa Demirkırat Halk fırkasıyla barışmış, acep sebebi nola ki? Karokolda, seçimde yedigimiz zopa kâr kaldı yanımıza desene, dedim. Heye dedi Ökkeş usta, o da kâr kaldı belle oolum... Demirkırat büyükleri çıkarlarını buldular, yoğusa heç mümkünü yok. Ortada nedegışti ki?... Demirkırat fakir fıkarayı düşünecek, onnara aç koymayacak, onnara iş bulacak, ağannın elinden kurtaracak sandık... Zoppa yedik bu uğurda, sırtımızda adam taşıdık, muhtarlarla dolaştık, başımız belâyâ girdi, netti Demirkırat büyükleri, Heç, Hık mık dediler, o kadar. Etmen eylemen, darılıık Halk fırkasına, Lâfınan olacak iş değil di bu.

Beylerden Demirkırat olunca anca bu kadar olurmuş demek. Eloğlundan medet umduk, böyle oldu. Bu da kulağıma köpe olsun dedi Ökkeş usta, Demirkıratçı fırka anca kendinizden olursa olur. Ken dinizden adam seçeceğik oğlum dedi, ne vakit ki fakir fukaranın Demirkıratı kurulacak, o vakit iş başkalar dedi Ökkeş usta, yoğusa bakma, annaştır bunlar dedi, bunların ki kavga değil, yârenlik tuttuğunu koparacak bi Demirkırat lazım bize. Bunarda iş yok, bunlar laf ebesi, zoppayı biz yiyeceğik, hoşşafı onnar içecek. Değel mi ki elbirliği etmişler, yabancı bezirgeni Ökkeş ustadan üstün dutmuşlar. Faizci ökününü, pulluğunu, tohumluğunu verdikten kelli, gönlünü hoş etmezsen olur mu Veli Yılmaz? Olmaz usta dedi. Bizimki de o hesap, faizcinin elindeydik kardeş, Marşala faiz ödüyoruz gayrı dedi Ökkeş... Usta, işler çapanoğlu... Veli Yılmaz

Amam Generalim

böyle şeyler sorma

Mecliste ordu işleri konusulu yormuş, General Aldoğan bir şeyler soracak olmuş, yooo demişler, bunla sorulmaz, bunlar sırdemişler. General de dayanamamış, neaf demiş, Truman bunları biliyor, raporun da yazıyor da neden millet bilmesin, ben bilmeyeyim?. Aaa, vallaha aklına bir şeyler oldu generalin, yahu kendini Truman mı sandın generalim, Truman bizim işlerden 3 ayda bir söz açıyor, kongrede, biz sonradan duyuyoruz, eğer mutlak öğrenmek istediğin birşey varsa Trumana sor, hem cevap verir, nezaket dairesinde, hem de küfür dinlemezsin; bitti gitti. Böyle şeyler sorulmaz generalim, ne yapıyorsun...

**Bizim
Bestekârların
Konseri**

RADYO

Gögsümüz iftiharla kabardı doğrusu, Bilhassa bestekârların baştaki monoloğlar harikulâde idi. Hele Ekrem Reşit Rey Karagöz rolünde milleti kırdı geçirdi.

Evvelâ Ekrem Reşit Beyefendinin enstantenelelerini dinleyeceğimiz söylendi. Birinci parça balıkçılardan balık tutması imiş... Mübarek enstantane değil film... Balıkçılar ağ atıyor, çekiyorlar... Derken bir dalga... Bir daha... Palamutlar, hamsiler, uskumru lar gelmeğe başlıyor... Derken bir torik cup diye denize atılıyor... Sonunda bir gürültü oldu. Bazıları ağa köpek balığı takıldı: dediler, bazıları da bestekâr denize düştü dediler. Bir türlü anlayamadık. Ekrem Reşit Beyefendiye soracağız...

Tefsiri müzik de iyi oluyor.. Kur'an gibi bir şey... Eğer ikinci parça için âmâ dilenci dileniyor dememiş olsalardı gülmekten kırılacaktık. Allahtan söylediler de biraz müteessir olduk.

Üstadın Eyüp Camiindeki sessizlik tasvirine gelince realizm rekoru... Hakikaten sesizlik... Beş dakika kulağımıza hiç bir ses gelmiyor... E bu buluşla ne kadar iftihar etsek yeridir... Bembeyaz bir levhayı kar manzarası diye yutturan ressam haltetmiş bunun yanında...

Allahtan kısa bir bayram gürültüsü ile üstadın enstantaneleri bitti de biz de bayram ettik.

Ulvi Cemal Erkin Beyin koncertosu bir az gayret sarfederek dinlemek mümkündür amma bu kadar milli heyecana dayanamayız diye radyoyu kapatmayı münasip bulduk.

**Niçin hristiyan
oldum**

(Baş tarafı 1 ci sayfada)

rindeki zencilerin derile - rinden bilhassa kendisi i - cin yapılmış bir cilt içinde İncil takdim kılındı. Mister Reymond Poel eski ismile Sedat Simavi Bey; bir kaç defa istavroz çıkardıktan sonra İncili öpe rek cebine koymuş ve kili se papazlarının duaları arasında kiliseden çıkmıştır

Bundan sonra bir Londra lokantasına giden yeni dindaşımız bol bol domuz eti yemiş ve bu sırada :

— Şu Hıristiyanlık ne güzel şey demiştir.

Yeni dindaşımız yemekten sonra meşhur İngiliz casusu Lavrensin ve İstiklâl mücadelesinin en amansız düşmanı Loyit Corcun mezarına çelenk koymuştur. Bundan sonra Çörçili ziyaret ederek tombul yanaklarından öpmek istemiş ise de Mister Çörçil seçim propagandasındaki tezinden dolayı şimdilik, bir Hıristiyan dahi olsa, bir Türk ile açıkça temas etmekten çekinmiştir.

Yeni dindaşımız, yarından itibaren size niçin Hıristiyan olduğunu ve gazetesinin satışını nasıl arttırdığını anlatacaktır.

NAZIM HİKMET

(Baş tarafı 1 inci de)

MEKTUP SURETİ

Bay Hüsnü Çakar: Türkiye Millî Savunma Bakanı.
Bay Fuat Sirmen: Türkiye Adalet Bakanı.
Ekselâns Bay Şükrü Saracoğlu: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı.

Ekselâns,
Zamanımızın en büyük şairlerinden biri olan Nazım Hikmet takriben 12 seneden beri hapsedir.

29 Mart 1933 tarihinde Türk Harp Okulu komutanlığı mahkemesince 15 sene ağır hapse ve bir kaç ay sonra, 29 Ağustos 1933 tarihinde, Donanma Komutanlığı mahkemesince de ayrıca 20 sene ağır hapse ve medeni haklardan mahrumiyete mahkûm edilmiştir. Bu iki mahkûmiyet kısmen birleştirilerek 28 sene 4 ay ağır hapse ibtilâğ olunmuştur.

Beynelmîl Demokrat Hukukçular Cemiyeti bu mahkûmiyetlerin saiklerini ve ne gibi şartlar dahilinde hükme bağlandığını öğrenmiş bulunuyor.

Nazım Hikmet, eserlerinin demokratik mahiyeti sebebiyle memleketinin ceza mahkemeleri huzuruna mükerrerem: 1925 Ağustos, 1928 Aralık, 1931 Mayıs, 1933 Temmuz - Ağustos, 1936 Aralık aylarında sevk edilmiştir. Her defasında aleyhindeki ithamların esassızlığı dolayısıyla serbest bırakılması veya beraet etmişti.

1938 de, ordu ve donanma subaylarının dolaplarında eserleri keşfedildiği için askerlerle münasebete girişmiş olmak suçıyla yeniden tevkif edildi. Bu hâdise ise meriyette bulunan kanunlara göre cezayı müstelzim değildir.

Bununla beraber Nazım Hikmet 28 sene 4 ay ağır hapse mahkûm edildi. Mahkûmiyetinden önce Türk Askeri Ceza Kanunu (madde: 94 ve 148) değiştirildi. Bu maksatla çıkarılan 3719 sayılı kanun gerekçesinde, bu kanununun Türk mevzuatı kanuniesindeki bir boşluğu doldurmağa mâtuf bulunduğu itiraf edilmekle beraber bu keyfiyet, Nazım Hikmete isnad olunan fiil ve hareketlerin emsaline mâtuf bulunmuyordu.

Yeni metinler esasen azamisi bir ve beş sene olan hapis cezasını ihtiva ediyordu.

Bu sebeple, Vatan gazetesi 1 Eylül 1949 tarihinde «Kanıunda olmayan suç ve suçsuz mahkûmiyet» başlığı altında Nazım Hikmetin mahkûmiyeti hakkında bir makale neşretti. Makalenin muharriri bugün müteakik olan askerî mahkeme hâkimlerinden Selâmi Helvacıoğlu olup memleketin umumî efkârı huzurunda vicdanını boşaltmak lüzumunu hissetmiştir.

Makalesinin sonunda şunları yazıyor:

«Nazım Hikmet aleyhindeki itham doğru bile olsaydı, kendisini, işlendikleri zaman suç olunan fiil ve hareketlerden dolayı mahkûm etmeğe kat'iyen hak vermezdi. Kanunun tadilinden sonra derpiş edilen cezaya gelince; bu ceza Nazım Hikmete hükmedilen cezanın çok dunundadır.»

Vatan gazetesi tarafından ezcümle 12 Eylül ve 16 Ekim 1949 tarihlerinde diğer makaleler neşredildi. Bunlarla şairi, avukatı İrfan Eminin müdafasından mahrum etmekten başka bir gayesi olmayan diğer «icabı maslâhat» kanunların çıkarıldığı açıklanmıştır. Bu, Baro Teşkilâtı Kanununun 112nci maddesi olup metni şudur:

«Komünistlerin dâvalarını ısrar ile müdafaa ettiği tebeyyün eden bir avukat Barodan çıkarılabilir.»

Buna rağmen avukat İrfan Emin bu ürkütme teşebbüsü karşısında eğilmeyince, müekddilini müdafaa ruhsatını alamadı. Nazım Hikmet, hafif celsede, ikinci defasında bir harp gemisi üzerinde ve müdafaa edilmeyen mahkûm edildi.

Hakkın açık ve kaba bir şekilde ihlâlini hiç bir dürüst vicdan kabul edemez.

Bugün, keyfiyetten artık haberdar bulunan dünya umumî efkârı zamanımızın en büyük muharrirlerinden ve en mümtaz mütefekkirlerinden biri olan bu insanın çektiği eza ve eza ile ilgilenmektedir.

Onun hayatı tehlikededir. 12 sene ağır haptisten sonra Bursa hapisanesinde zindana atılmış, tecrid edilmiş, haptisten harap olan sıhhatinin zaruri kaldığı itinalardan mahrum bırakılmıştır. Vahim Anjin dö puatrin krizlerinden muztadır.

Cemiyetimiz, Nazım Hikmetin serbest bırakılması için hakkı dâvasını ele almağa karar vermiştir. Halen yürürlükte bulunan Türk kanunları gereğince Nazım Hikmetin serbest bırakılmasını talep ediyoruz. Ezcümle Türk ceza kanununun 2 nci maddesi şöyle der.

« İşlediği zaman yürürlükte olan kanunun suç saymadığı bir hareketten dolayı kimse cezalandırılmıyacaktır. Kimse, işlediği zamandan sonra çıkan kanunlarla suç mahiyetinde telâki edilen hatalarından dolayı mahkûm edilemeyecektir. Eğer böyle cezalar hükmedilmişse bunların infazı ve kanunî takibatı kendiliğinden sakat olur.»

Bu metne göre, Nazım Hikmetin haptiste tutulması da aleyhine hükmolunan mahkûmiyetler kadar gayri kanunidir. Binaenaleyh; derhal serbest bırakılmasını sizden talep etmekle şeref duyuyoruz.

En yüksek saygılarımızın teminatını lütfen kabul buyurunuz, âkselâns.

D. N. Pritt

Başkan, Kralın Müşaviri, İngiliz Parlamentosu üyesi
Joe Nordmann

Umumî Kâtip, Paris Barosu Avukatlarından

İthalât serbestisi ve Türk işçisi

(Baş tarafı 1 de)

nayii de, ithal serbestliğinden pek kısa bir zaman sonra iflâs bayrağını çekecektir.

Amerikalılar bunu önceden hesapladıkları için, memleketi girecek yabancı sermayesi için teminat istediler. Bu teminat bugün yarın Meclise gelecek olan bir kanun tasarısı ile sağlanıyor. Yabancı sermayesi buradaki kazancı da, tesislerini de, dilediği zaman memleketten çıkarmak hakkını kazanıyor bu kanunla.

Iflâs etmeğe yüz tutan yerli sanayimiz, böylece garantili yabancı sermayesinin eline düşecek. Sözde ortaklıklar kuru lacak. Ama bu öyle bir ortaklık ki bizimkiler bir korsa, onlar yüz koyacaklar. Tabii işlerin idaresi ve kazançların paylaşılması da bu nisbete göre olacak.

Öte yandan fazla fazla ithal ettiğimiz malların bedelini, ihracatımızla ödeyemeyeceğimize için altınlarımızı satmak zorunda kalacağız. Altınlar tükenince, tediye müvazenemizde ki açık, Amerikadan alacağız. Borç borçlarla kapatılacak. Borç kabardıkça istiklâl azalacak. İstiklâl azaldıkça memleket daha çok yabancı malı ve Amerikan nüfuzu girecek. Ve

**Ruhani Meterioloji
haberleri**

Devlet Meterioloji ve Hava yolları umum müdürlüğünden bildiriliyor:

Ankara - Medine, Ankara Kahire-Mekke uçuş yollarında hava yüzde yetmiş beş tütsü ve buharla kaplı olup, rüzgârlar genel olarak Mekke'den Kâbeye esecek. Görüş mesafesi minare boyu olacak, uçaklarda imam bulundu rulacağından hakka doğru uçuşlarda tam bir intizam temin edilecektir. Amin.

bunlar girdikçe Türk işçisinin alın terinden kazanılan kârlar oluk gibi Amerikaya, memleket dışına akacak, halkın benzi büsbütün soñacak, takatü büsbütün tükenecek. NUH

Ankaradan M. Berki: Amerikan müdahalesi üzerinde durmamızı haklı buluyor, fakat «elimizden bir şey gelmeyeceği için bunun akıbetine katlanmamızın zaruri» olduğunu söylüyor ve dolayısıyla bu şekildeki neşriyatımızı fuzulî addediyorsunuz.

Biz o kanaatte değiliz. Hocanın meşhur hikâyesini bilirsiniz: Hoca bir gün bakkalın düşünür durduğunu görür, sorar: — Yahu, ne düşünüyorsun?

Bakkal cevap verir: — Sorma işler kötü: Hoca bir müddet düşünürükten sonra:

— Unun var mı?
— Var.
— Yağın?
— Yağın da var.
— Ya şekerin?
— O da var,
— Öyle ise ne duruyorsun helva yapıp yeysene!
İşte ben de size sorsam:
— Yüz binlerce Türk işçisi Amerikanın bu müdahalesinden dolayı işsiz

ve aç kalmak tehlikesinde mi?

— Evet.
— Toprak ağalarına verilen traktörler yüzünden milyonlarca küçük köylü toprağını kaybetmeğe mahkûm mu? Milyonlarca ırgat toprakta iş bulmaktan aciz mi?

— Evet.
— Bütün sanayiciler, ihracatçılar, müstahsiller Amerikan rekabetinden bizar mı?

— Evet.
— Öyle ise....
Saygılar.

Sahibî ve bu nüshada yazı

işlerini fillen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Kr

Altı aylığı: 240 Kr

Dizgi: Anıl Matbaası

Baskı: Dobra Matbaası